

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قال الله تبارك و تعالی:

﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا﴾

سوره مبارکه شمس، آیه ۹

امام خامنه‌ای مدظله‌العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی، وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. ۱۳۹۸/۹/۲۴

عنوان:

غصب

شناسنامه مطلب	
t-356	کد مطلب
تزکیه‌ای / تقوای عمومی / ورود به آستان بندگی / محاسبه عمر / آشنایی با محرّمات	رده
تزکیه، غصب، تعریف، احکام غصب، حلال، حرام، علامه طباطبایی	برچسب
	توضیحات

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی **نُمو**

nomov.ir

کسی که مال دیگری را به زور از دستش گرفته و بی آن که یکی از اسباب تملك به میان آید، مال خود قرار می‌دهد، یا مال دیگری را به زور تصرف نموده از منافعش استفاده می‌کند، اگر چه آن‌ها را مال خود قرار ندهد، این عمل از دیدگاه شرع، «غصب» نامیده می‌شود.

پس غصب مسلط شدن بر مال دیگری است، بدون آن که یکی از اسباب تسلط مانند بیع و اجاره و اجازه، در میان باشد.

و از این جا روشن می‌شود که «غصب» کار ناشایستی است که اصل اختصاص و مالکیت را پایمال می‌کند و به همان اندازه که اصل اختصاص و مالکیت در زنده بودن و سرپا ایستادن اجتماع مؤثر است، به همان اندازه غصب اجتماع را متزلزل ساخته و از پیشرفت متوقف می‌سازد.

اگر بنا شود متنفذان جامعه‌ای بدون مجوز قانونی، دست روی دسترنج ناتوانان و زیردستان خود بگذارند، اختصاص و مالکیت، اعتبار خود را از دست خواهد داد. و هر کس نسبت به حقوق اختصاصی آنان که ناتوان‌تر از خودش می‌بیند، همین طرز تفکر را خواهد داشت و زیر دستان و ناتوانان نیز برای برخورداری از نتیجه رنج و کوشش‌های خود، دست به هر گونه تمکین و تبعیت و یا عزت و شرافت فروشی خواهند زد و در نتیجه جامعه انسانی تبدیل به يك بازار برده‌گیری و برده فروشی خواهد شد. و قوانین و مقررات به کلی از اعتبار ساقط شده و جای خود را به زور و ستم خواهد داد.

این است که اسلام مقررات بسیار سختی برای غاصب وضع نموده است و غصب را یکی از گناهان بزرگ می‌شمارد.

به نص کتاب و سنت، هر گونه گناهی جز «شرك» از جانب حق تعالی احتمال آمرزش دارد و هر گناهی حتی «شرك» به وسیله «توبه» قابل عفو است، ولی کسی که در پرونده زندگیش غصب و تعدی به حقوق دیگران باشد، هرگز بدون گذشت صاحبان حق، از بازخواست خدایی و کیفر عمل خود امید رهایی ندارد.

برخی از احکام غصب

۱. بر غاصب واجب فوری است که مال مغضوب را به صاحبش برگرداند و اگر زنده نباشد، به ورثه وی رد کند؛ اگر چه رد، موجب ضرر شدید هم شود. مانند این که سنگ یا تیره آهن کسی را غصب کند و در بنایی که به صدها هزار برابر قیمت آن تمام شده بگذارد، باید بنا را خراب کرده سنگ و تیر آهن غصبی را بیرون کشیده به دست صاحبش بدهد، مگر این که صاحب مال به گرفتن قیمت آن رضایت دهد... و یا مانند این که ده من گندم را غصب کرده یا ده خروار جو مخلوط کند، اگر صاحب گندم به گرفتن قیمت حاضر نشود باید عین گندم را از جو جدا کرده به صاحبش رد نماید!

۲. اگر عیبی در مال مغضوب پیدا شود، علاوه بر رد عین مال، باید از عهده خسارت نیز برآید.

۳. اگر مال مغضوب تلف شود، باید قیمت آن را پرداخت نمود.

۴. اگر غاصب قسمتی از منافع مال غصبی را از بین ببرد، بی آن که خود استفاده کند، ضامن منافع نامبرده می‌باشد. مانند کسی که ماشین کرایه‌ای را غصب کرده و چند روزی بنخواباند.

و اگر منفعی در مال مغضوب به وجود آورده مانند این که گوسفندی را غصب نمود با علوفه خوب پرورده فربه کند، حقی در منافع نامبرده ندارد، و اگر منافع نامبرده منفصل باشد، مانند این که زمین را غصب نموده زراعت کند، مال مغضوب را با اجرت آن به صاحب مال برمی‌گرداند و زراعت متعلق به غاصب است.

*توجه شود که احکام مذکور عمومی و صرفاً برای آشنایی می‌باشد و ممکن است با نظر مرجع شما کمی مغایرت داشته باشد.